འཆི་ལྟས་འཆར་ཚུལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ངེས་འབྱུང་འཁོར་བའི་གཏམ།

དྲུང་འཚོ་ རྗེ་ཕུག ནང་པའི་གསོ་རིག་སློབ་ཚོགས།

བསྡུད་དོན།

༡ ང་བཅས་རའི་གཟུགས་འདི་འབྱུང་བ་ལྔ་ལས་གྲུབ་གྲུབ་ཅིག་འབད་ནི་དེ་གིས་ ལུས་ཀྱི་འབྱུང་ཁམས་སླར་ལོག་སྟེ་ ཕྱིའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལུ་ཐིམ་པའི་སྐབས་ལུ་རང་ལུ་འཆི་ལྟས་ཤར་མི་འདི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཁམས་གཅིག་ལ་གཅིག་ བརྟེན་ཏེ་གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ནང་གི་འབྱུང་ཁམས་འཇིག་པའི་ལྟས་རང་གི་རྨི་ལམ་དང་དངོས་སུ་ ཤར་དོ་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་ཡང་དང་པོ་འཆི་བ་རགས་པ་འདི་ཁ་ཟས་ཀྱི་དང་ག་འགག་སྟེ་ཟ་དགོ་མ་མནོ་བར་སྤྲང་ནི་དང་། གལ་སྲིད་ཟ་རུང་ལུས་ཀྱི་ཟུངས་སྟོབས་ཇེ་སྐྱོཔ་སྦྲེ་སོང་སྟེ་རུས་མགོ་ཀོཔ་གིས་སྤྱུར་དོ་བཟུམ་འགྱུར་དོ་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་ བཟུམ་སྦྲེ་འཆི་བ་ཕྲ་བ་དེ་ཡང་བལྟ་རྩ་དང་བླ་རྩ་ཚུ་གི་གནས་ཚུལ་ལས་དཔག་ཚུགས་ནི་དང་། དྲི་ཆུའི་ཁ་དོག་དམར་ལ་ ཁྲག་གམ་མཚལ་འདྲ་བ་དེ་ཡང་རུལ་ཞིང་དྭངས་སྙིགས་བྱེ་ཏེ་ཀོ་རུལ་གྱི་དྲི་མ་མནམ་པ། ཀུ་ཡ་སངས་ནས་མེད་པ་དེ་འཆི་ རྒྱུ་ཨིནམ་ཤེས་དགོ།

རྩ་མདོ་ལས། འཚོ་འཆིའི་ལ་ཤན་རྩ་ཡིས་འབྱེད་ ཅེས་དང་། བླ་རྩ་འགྱུར་ལྡོག་བྱེད་ན་ཚེ་མི་བརྟན། །བླ་རྩ་བྲོས་ན་བླ་ཚེ་ ཡར་ཏེ་འཆི། །ཟེར་གསུངས་དོ་བཟུམ་སྦྲེ་བླ་རྩ་ལུ་བལྟཔ་དང་བླ་རྩ་འཕར་ནི་མེད་པ་ཅིན་ འཆི་བའི་ལྟས་ཨིནམ་ཤེས་ དགོ།

རྣམ་འགྱུར་གྱི་ལྟས་ཟེར་མི་འདི་ རང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་མི་ཅིག་ཨིནམ་དང་དེ་གིས་ ཡང་འཆི་ལྟས་སྟོནམ་ཨིན།

མ་དག་པའི་རྩ་ཐིག་ལྷུང་གསུམ་ལས་ཕྱི་རོལ་ལུ་ཕན་པའི་ལྷ་དང་གནོད་པའི་གདོན་བགེགས་སྣ་ཚོགས་སྦྲེ་ཤར་བ་ལས། མ་འོངས་པར་འབྱུང་ནིའི་རིགས་ལ་ལུ་ཅིག་དང་པོ་ལྷ་གིས་ཚོར་བ་ཟེར་དངོས་སུ་མྱོང་ནི་དང་། བར་དུ་ཡིད་ཀྱི་མྱོང་བ་ཚུ་ རང་ལུ་རྨི་ལམ་གྱི་ནང་ལུ་འཆར་ནི་དེ་གིས་ལ་ལུ་ཅིག་འབྲས་བུ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འཐོན་དོ་ཡོདཔ་ལས་བརྟེན་ དྲན་ཤེས་ ཀྱིས་ཟིན་པ་ཅིན་འཆི་བ་སླྙག་སྒྱུར་གྱི་གནས་ལེ་ཤཱ་ཅིག་རྗེས་སུ་དཔག་ཚུགས།

འཆི་བའི་ལམ་ཆེན་འདི་ལས་འགྲོ་བའི་སྐབས་ལུ་ཚེ་འདིའི་ཁང་གཞིས་དང་རྒྱུ་ནོར། གཉེན་ཉེ་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་ག་གིས་ ཡང་རང་ལུ་སྐྱབས་དང་དཔུང་གཉེན་འབད་མི་ཚུགསཔ་ཨིནམ་ཏ་གོ་སྟེ། དེའི་སྐབས་ལུ་བླམ་སློབ་དཔོན་ཚུ་ལས་ཞུ་བའི་ ཆོས་དང་གདམས་ངག་གི་རིགས་དེ་ཚུ་སེམས་ཁར་དྲན་ཏེ་ཤི་རུང་གསོན་རུང་འདི་དང་ཕྱི་མ་བར་དོའི་གནས་སྐབས་ ཐམས་ཅད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་རྩ་བའི་བླམ་ཁྱེད་རང་མཁྱེན་མནོ་བའི་ཡིད་ཁྱེད་ཤེས་ཀྱི་དད་པ་དང་གདུང་ཤུགས་ དྲག་པོའི་ཐོག་ལས་དྲན་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་དེ་གསོལ་བ་བཏབ་དགོཔ་ཨིན། ཤུལ་ལུས་ནང་མི་ཚུ་གིས་འབད་རུང་ དཀྲུགས་ནི་དང་སྨྲ་ནི་ལ་སོགས་པ་མ་འབད་བར་ཞི་བདེའི་ངང་ལུ་བཞག་དགོཔ་གལ་ཆེ།

མཇུག་ར་ རྗེ་མི་ལས། ང་འཆི་བས་འཇིགས་ནས་རི་ལ་ཕྱིན། །ནམ་འཆི་ཆ་མེད་བསྒོམ་བསྒོམས་ནས། །འཆི་མེད་གཉུག་མའི་བཙན་ས་ཟིན། །ད་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་བོར་ཏེ་ཐལ། །ཟེར་གསུངས་དོ་བཟུམ་སྦྲེ་འཆི་མེད་གཉུག་མའི་བཙན་ས་ཟིན་ཐབས་ལུ་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་དེ་ལྟོ་ལས་ར་ཉམས་སུ་བླང་དགོཔ་གལ་ཆེཝ་ཨིན་ནོ། །

༡ ངོ་སྤྲོད།

ང་བཅས་ར་འཛམ་བུ་གླིང་འདི་ནང་ཆར་ཅིག་སྐྱེས་ཆར་བའི་མཐའ་མཇུག་ལུ་ཤི་ནི་འདི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ག་ར་ལུ་འོང་དོ་ཡོདཔ་ལས་ང་བཅས་མི་རྒྱུངམ་གཅིག་ལུ་ཤི་ནི་ཡོདཔ་རྩ་ལས་མེན། དེ་ཡང་འཆི་བ་ཟེར་མི་འདི། རང་གི་གཟུགས་དངརྣམ་ཤེས་གཉིས་སོ་སོར་ཁ་བྲལ་འགྱོ་མི་ལུ་འཆི་བ་ཟེར་སླབ་ཨིནམ་དང་། དེ་ཡང་གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཡུད་ཙམ་གཅིག་ཁར་འཛོམས་ཏེ་གནས་སྐབས་ཅིག་བདེ་བར་སྡོད་རུང་། ལོ་ཟླ་རིམ་པས་འདས་ཏེ་འཆི་བར་ཐུག་པ་དང་། ལ་ལུ་གཅིག་ལོ་ན་གཞོན་རུང་གལ་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོགས་ལས་ཤི་ནི་ལུ་ངེས་པ་མེདཔ་ལས་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་གྱི་མི་གཟུགས་སམ་བེམ་རིག་བྲལ་བའི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་ཞུ་བ་ཅིན། འདི་ཡང་ ང་བཅས་ར་དྲུང་འཚོ་དང་སྨན་པ་ཚུ་གིས་ནདཔ་ལུ་སྨན་བཅོས་འབདཔ་ད་འཚོ་བ་གསུམ་ཟད་པའི་ནདཔ་འདི་ཚུ་ཤི་ནི་དཔེར་ན་ཕྱིའི་རི་དང་ཁང་ཁྱིམ་ཚུ་ འཇིགས་བཞིན་པ་མིག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་དོ་བཟུམ་མེན་པར་རྒྱུན་ལྡན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་གནས་པའམ་གསོན་པར་གྱུར་བའི་རག་ལས་སའི་རྒྱུ་དོན་སྐྱོད་སོགས་ལུས་ཀྱི་གནད་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་ནུས་ཤུགས་རྣམས་ནད་དང་མཚོན་གྱིས་མནར་བའམ་གཅོད་ཆབས་ཆེ་ཆུང་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་སྟེ་ད་གཟོད་འཆི་བའམ་འདི་ཙམ་ན་འཆི་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་ཚུགསཔ་ཨིན་ནོ། །

ང་བཅས་ར་དྲུང་འཚོ་དང་སྨན་པ་ཚུ་གིས་ནདཔ་བརྟག་དཔྱད་འབད་བའི་ནམ་དུས་ལུ་ ནད་ཆབས་ཆེ་ཆུང་ག་དེ་སྦེ་ཨིན་རུང་ གསོ་བ་བླང་དོར་གྱི་རིམ་པ་ལག་ལེན་འཐབ་ཚུགས་ནིའི་དོན་ལུ་དང་། རང་མཁས་པའི་གྲགས་པ་བཞག་ནིའི་དོན་ལུ་འཆི་ལྟས་འདི་ཤེས་དགོཔ་གལ་ཆེ། དེ་འབད་ནི་དེ་གིས་བཀའ་རྒྱུད་ལེའུ་བདུན་པ་ལུས་ཀྱི་འཇིག་ལྟས་བསྟན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནང་ལས། འཆི་ལྟས་མི་ཤེས་གསོ་བ་བླང་དོར་འགག །དེ་མ་ཤེས་པས་སྨན་གྲགས་ཐོབ་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་མཁས་འདོད་འཆི་ལྟས་རྟོགས་པར་བྱ། །ཟེར་གསུངས་ཡོདཔ་བཞིན་དུ་འཆི་ལྟས་ག་དེ་སྦེ་འཆར་ནི་ཨིན་ན་ཤེས་དགོ། དེ་གིས་སྦྲེ་ད་རེས་གསོ་བ་རིག་པ་ལས་གསུངས་པའི་འཆི་ལྟས་དང་། གཞན་ཡང་ནང་པའི་གསུང་རབ་ཟབ་མོ་ཚུ་ལས་གསུངས་པའི་འཆི་ལྟས་ཀྱི་རིམ་པ་རགས་བསྡུས་ཅིག་ག་ར་གིས་ལག་ལེན་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་འདི་གིས་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ལཱ་འབད་མི་ཚུ་ལུསེང་སྐལ་ར་ཕན་ཐོགས་སྤྲོམ་འབྱུང་ཚུགས་པའི་རེ་བ་ཡོད།

༢ འཆི་ལྟས་ཤར་བའི་རྒྱུ་མཚན།

ང་བཅས་རའི་གཟུགས་འདི་འབྱུང་བ་ལྔ་ལས་གྲུབ་གྲུབ་ཅིག་འབད་ནི་དེ་གིས་ ལུས་ཀྱི་འབྱུང་ཁམས་སླར་ལོག་སྟེ་ཕྱིའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལུ་ཐིམ་པའི་སྐབས་ལུ་རང་ལུ་འཆི་ལྟས་ཤར་མི་འདི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཁམས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ཏེ་

གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ནང་གི་འབྱུང་ཁམས་འཇིག་པའི་ལྟས་རང་གི་རྨི་ལམ་ནང་དངོས་སུ་ཤར་དོ་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་སྦེ་ཤར་མི་འདི་ང་བཅས་རའི་ལུས་འདི་ཕྱིའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་གྲུབ་སྟེ་ཡོད་ནི་དེ་གིས་འབྱུང་བའི་ཁམས་འདི་སླར་ལོག་ཕྱིའི་འབྱུང་བའི་ནང་ལུ་ཐིམ་ནི་གི་རྟགས་མཚན་དེ་ཚུ་རྨི་ལམ་གྱི་ནང་ལུ་དང་། ཕྱིའི་རྟགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ལས་སྟོན་དོ་ཡོདཔ་ཨིན་པས། དེ་འབད་ནི་དེ་གིས་རྨི་ལམ་དང་ཕྱིའི་ལ་ཉེའི་བརྟག་པ་དེ་ཚུ་ཤེས་དགོཔ་ཁག་ཆེ། འཆི་བའི་ལྟས་དེ་ཚུ་ཡང་རིང་བའི་ལྟས་དང་ཉེ་བའི་ལྟས་ཟེར་རྣམ་པ་གཉིས་སྦེ་འཆར་དོ་ཡོད་པའི་ནང་ལས་རིང་བའི་ལྟས་འདི་ང་བཅས་ར་དྲུང་འཚོ་དང་སྨན་པ་ཚུ་གིས་ཤེས་དགོཔ་སྦེ་བཤད་རྒྱུད་ལེའུ་བདུན་པའི་ནང་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ་ཡོད། ག་ཅི་སྦེ་ཟེར་བ་ཅིན་ ནད་པའི་ནད་གཞི་ཚབས་ཆེ་ཆུང་དང་ཉེན་ཁ་ཡོད་མེད་ཚུ་ཧ་གོ་ནི་ལུ་ཕན་པ་ཡོདཔ་དང་། དེ་དང་བསྟུན་པའི་སྨན་བཅོས་ཀྱི་གྲ་འགྲིག་དང་། ཐབས་ལམ་ཚུ་བཏོན་ནི་ལུ་ཕན་ཐོགས་སྒོམ་སྦེ་ར་ཡོད། འཆི་ལྟས་དེ་ཡང་རང་ལུ་དངོས་སུ་རྟགས་དང་མཚན་མ་ངན་པ་འབྱུང་ནི་དང་། རྨི་ལམ་ནང་ལུ་ངན་པའི་མཚན་མ་མཐོང་དོ་ཡོདཔ་ཨིན། བཤད་རྒྱུད་ལས། རྨི་ལམ་བྱི་ལ་སྤྲེའུ་སྟག་དང་ཁྲ། །རོ་ལ་ཞོན་རྨིས་འཆི་བདག་ཟིན་པའི་རྟགས། །མ་ཧེ་རྟ་ཕག་བོང་བུ་རྔ་མོང་ལ། །གཅེར་བུར་ཞོན་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་འགྲོ་རྨིས་འཆི། །སྤྱི་བོར་ལྕུག་མ་སྐྱེས་ཏེ་བྱ་ཚང་བཅས། །ཏཱ་ལ་ཚེར་མ་ཅན་ཤིང་སྟེང་གར་སྐྱེས། །པདྨ་ཕུང་དང་གཡང་ལྷུང་དུར་ཁྲོད་ཉལ། །མགོ་ཆག་བྲེ་རོག་ཡི་དྭགས་རྨེ་ཅན་བསྐོར། །རྐང་ལྷགས་ལྷུང་དང་མ་ཡི་མངལ་དུ་འཛུག །ཆུས་ཁྱེར་འདམ་བྱིང་ཉ་ཡིས་མིད་པ་དང་། །ལྕགས་གསེར་རྙེད་དང་ཚོང་དང་འཐབ་མོ་ཕམ། །བྲོ་པའི་ཁྲལ་དེད་བག་མ་ལེན་པ་དང་། །གཅེར་བུར་འདུག་དང་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་བྲེགས། །གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་ཆང་འཐུང་དེས་འདྲུད་དང་། །གོས་དང་ཕྲེང་བ་དམར་པོས་བརྒྱན་པ་ཡི། །གཞན་པོ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་གར་བྱེད་པ། །དེ་དག་འཆི་བདག་དབང་དུ་སོང་བའི་ལྟས། །ཟེར་གསུངས་དོ་བཟུམ་སྦེ་མཐོང་པ་ཅིན་འཆི་བདག་གི་ཁ་ནང་མགྱོགས་པ་ར་འགྱོ་ནིའི་ཉེན་ཁ་ཡོདཔ་ལས་དེ་དང་བསྟུན་པའི་ཐབས་ལམ་གང་ལ་གང་དགོས་བསྐྱེད་དགོ།

༣ འཆི་བ་རགས་པ་འཆར་ཚུལ།

དེ་ཡང་དང་པོ་འཆི་བ་རགས་པ་ནི། ཁ་ཟས་ཀྱི་དང་ག་འགག་སྟེ་ཟ་དགོ་མ་མནོ་བར་སྤྱང་ནི་དང་། གལ་སྲིད་ཟ་རུང་ལུས་ཀྱི་ཟུངས་སྟོབས་ཇེ་སྐྱོཔ་སྦེ་སོང་སྟེ་རུས་མགོ་ཀོཔ་གིས་སྤུར་དོ་བཟུམ་འགྱུར་ནི་དང་། རླུང་ཁྲག་གི་འཁོར་རྒྱུག་གི་རྒྱུ་བ་ཞན་པའི་སྟབས་ཀྱིས་ཡན་ལག་གི་འཕར་རྩ་ཚུ་རྒྱུན་ལྡན་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་ནི་དང་། ནད་གཞི་ཚ་བའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པའི་སྐབས་ལུ་ཚ་བ་མ་ཞི་བའི་ཁར་གྲང་བའི་ནད་སྐྱེས་ཏེ་མེ་དྲོད་ཤི་སྟེ་དམུ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ལུ་འགྱུར་ནི་དང་། དེ་བཟུམ་སྦེ་གྲང་བའི་ནད་ལུ་དེ་གི་གཉེན་པོའི་སྨན་དཔྱད་བསྟེནམ་ད་གྲང་བ་མ་ཞི་བའི་ཁར་ཚ་བ་རྒྱས་ནི་དང་། དྲུང་འཚོ་དང་སྨན་པ་ལེགས་ཤོམ་མ་ཤེས་མི་ཚུ་གིས་ནད་གཞི་ལེགས་ཤོམ་སྦེ་མ་རྟོགས་པར་སྨན་བཅོས་ལྟར་སྣང་རྒྱུན་རིངམ་སྦེ་བཏང་སྟེ་ནད་ཀྱི་ནུས་སྟོབས་སྐྱེད་དེ་ལུས་ཟུངས་བཅོམ་ནིའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། དེ་མིན་མཚོན་དང་དུག་ལ་སོགས་པ་ཚུ་གིས་སྲོག་རྩ་དང་སྙིང་དང་ཀླད་པ་དེ་ཚུ་སྲོག་གནས་སའི་གནད་ཀྱི་གཙོ་བོ་བཅོམ་ནི་དང་། གསོ་བྱའི་ནད་གཞི་ག་ཅི་ཨིན་རུང་

བཙོ་ཁ་རྐྱབ་པའི་སྐབས་ལུ་བཙོས་པའི་དུས་མཚམས་ལས་འཕྱི་ནི་དང་། ལུས་ཟུངས་ཏ་ཅང་ཞན་ནི་དེ་གིས་སྨན་དཔྱད་མི་ཐུབ་ནི་དང་། ཀུན་བརྟགས་གདོན་གྱིས་ཚེའི་རྟེན་འཕྲོག་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་དཔགས་ཏེ་ནམ་ཅིག་ལུ་ཤི་ནི་ཨིནམ་ཀ་ར་གིས་ཤེས་ཚུགས། ཨིན་རུང་ ང་བཅས་མི་ཚུ་གིས་དེ་སྦྲི་མ་དྲན་པར་དུས་ནམ་ར་འབད་རུང་མ་ཤི་བར་སྡོད་ནིའི་རེ་བ་བསྐྱེདཔ་སྐྱེད་སར་སྡོདཔ་ཨིན། སྐུ་གསུམ་ཞིང་ཁམས་སྦྱོང་བའི་སྨོན་ལམ་ལས། རྟག་ཏུ་སྡོད་གྲབས་བྱེད་པ་བདུད་ཀྱི་བསླུསཿ དགྲ་ཆེན་འཆི་བ་བྱུང་ན་སུ་ལ་རེཿ ཟེར་གསུངས་དོ་བཟུམ་སྦེ་ང་བཅས་ར་མི་ཚུ་གིས་ཤི་ནི་ཨིནམ་ཤེས་བཞིན་དུ་ད་རུང་ཡང་མི་ཤི་འོང་མནོ་བའི་རེ་བ་གིས་དུས་རྟག་ཏུ་མ་ཤི་བར་སྡོད་ནིའི་བཅའ་འགྲིགས་རྐྱབ་མི་འདི་བདུད་ཀྱིས་བསླུས་པ་ཟེར་མགོ་བོ་བསྐོར་བ་ཨིནམ་སྦེ་གསུངས་ནུག དེ་འབད་ནི་དེ་གིས་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་སེམས་ཁར་དྲན་ཏེ་སངས་རྒྱས་སྨན་པའི་རྒྱལ་པོའི་གཟུངས་སྔགས་ཚུ་བཟླས་ཏེ་ཤི་རུང་གསོན་རུང་ལེགས་རུང་ཉེས་རུང་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཁྱེད་རང་མཁྱེན་མནོ་བའི་ཡིད་ཁྱེད་ཤེས་ཀྱི་བློ་གཏད་ཧྲིལ་པོར་སྐྱབས་གནས་བླ་ན་མེད་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལུ་གཏད་དེ་སྡོད་དགོཔ་ཨིན།

༤ གཉིས་པ་འཆི་བ་ཕྲ་བ།

རླུང་ཁྲག་གི་རྒྱུ་ཚུལ་རྗེན་པར་རྟོགས་པའི་བལྟ་རྩ་དང་བླ་རྩ་ཚུ་གི་གནས་ཚུལ་ལས་དཔག་ཚུགས་མི་འདི། རླུང་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་བྱེད་ལས་སྔར་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་ནི་དེ་གིས་རྩ་རྒྱུད་སྔར་གྱི་རྣམ་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དཔེར་ན་ཚ་བའི་ནད་ལུ་རི་རྩེའི་དར་ལྟེ་རླུང་གིས་གཡབ་དོ་བཟུམ་སྦེ་དཔང་དང་གྲངས་ཀྱི་སྣང་ལས་འདས་པ་དྲག་ཏུ་འབྱུབ་པ་དང་། རླུང་གི་ནད་ལུ་རྩ་རྒྱུད་འཕར་ཕྲེང་འདར་ཁྲི་ལི་ལི་སྦྲེ་འོང་ནི་དང་། བད་ཀན་གྱི་ནད་གཞི་ལུ་འཕར་ཡུན་རིང་སྐབས་སུ་རེ་ཙམ་ལས་མ་འཕར་བར་དེ་ཡང་མནན་བལྟ་བ་ཅིན་མ་འཕར་མི་ཚུ་རྩ་བའི་ནད་གཞི་སོ་སོའི་འཆི་རྩ་ཨིནམ་དང་། དེ་ཡང་ནད་གཞི་ལུ་སྨན་བཅོས་ག་དེམ་ཅིག་འབད་རུང་རྩ་ལུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཅིན་ངེས་པའི་འཆི་རྩ་ཨིན། གཞན་ཡང་ནད་གཞི་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བའི་ག་ནདཔ་ཟུངས་བཟང་སྟོབས་ཅན་ལུ་རྩ་རྒྱུད་ཞན་ཅིང་ཕྲ་བ་སྦྲེ་འོང་ནི་དང་། ནད་ཡུན་རིང་མི་ལུ་ཟུངས་ཟད་ཀྱི་ནད་པ་རྩ་སྟོབས་དྲག་རྒྱས་འཕྲིལ་མགྱོགས་ཅན་སྦྲེ་བྱུང་མི་ཚུ་ཡང་འཆི་རྩ་ཨིནམ་ཏ་གོ་དགོ། གཞན་ཡང་ནད་གཞི་ཚ་བ་ལ་གྲང་བའི་རྩ་དང་། ནད་གཞི་གྲང་བ་ལུ་ཚ་བའི་རྩའི་མཚན་ཉིད་བྱུང་མི་དེ་ཡང་འཆི་བའི་མཚན་མར་བཟུང་དགོ། དེ་མིན་གློ་ཚད་དང་། ཤ་དུག་དང་། མཁྲིས་པ་ཕོ་ཁར་འདྲིལ་བ་དང་། བད་ཀན་ཕོ་བར་འདྲིལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནད་པ་ལ་ནད་མེད་ཀྱི་རྩ་བྱུང་ན་འཆི་རྩ་ཨིནམ་ཤེས་དགོ། ཚེའི་འཕེན་པ་ཟློགས་པས་ནང་གི་དོན་སྣོད་སོ་སོར་རླུང་ཁྲག་གི་རྒྱུ་བ་ཆད་པས་ཕྱིའི་རྩ་དང་། དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་རྟེན་རྣམས་ལས་རྟགས་འདི་དག་བྱུང་འབྲེལ་དུ་བྱུང་ཚེ་འཆི་རྟར་བཟུང་དགོཔ་འདི། རྩ་རྒྱུད་ལ་སྙིང་རྩ་མ་ཚང་ཞིང་དབང་པོ་རྣམས་ལས་ལྟེ་གཞུང་སྔར་མེད་ཀྱི་ནག་པོར་གྱུར་པ་དང་། མིག་བུར་ཚུགས་སུ་བལྟ་བ་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་པ་ཅིན་ཞག་གཅིག་ནང་འཆི་ནི་དང་། བལྟ་རྩའི་གློ་རྩ་མ་ཚང་ན་དབང་པོ་ཚུ་ལས་སྣ་ཞུམ་ཞིང་ནང་གི་སྦུ་དེ་ཚུ་ཕྱེན་དུ་ལྡོག་པ་ཚོགས་པ་ཅིན་ཞག་གཉིས་ཙམ་ནས་འཆི་བ་དང་།དེ་བཟུམ་སྦེ་ལྷ་རྩར་མཆིན་རྩ་མི་མངོན་ཞིང་མིག་གྱེན་དུ་ལྡོག་ཏེ་མིག་མ་ཚུམ་བུར་འཁྱིལ་

ཞིང་བྱེ་བ་གཉིས་ཀ་མངོན་ན་མཆིན་པའི་བྱེད་ལས་ཐམས་ཅད་ཉམས་པས་ཞག་གསུམ་ཙམ་ན་འཆི་བ་དང་། ལྷ་རྩའི་མཆེར་རྩ་མ་ཚང་ཞིང་ཡ་མཆུ་བརྗེས་ཤིང་མ་མཆུ་འཕྱང་སྡེ་ལྗེན་སྣ་ནང་དུ་ལྗེབ་པ་རྣམས་ཚོགས་ན་ཞག་ལྔ་ཙམ་ལུ་འཆི་བ་དང་། དེ་བཞིན་ལག་པའི་བལྟ་རྩར་མཁལ་རྩ་མི་མངོན་ཞིང་དབང་པོ་ལྔ་ལས་རྣ་བའི་ཨུ་དྲའི་སྒྲ་ཆད་པ་དང་། རྣ་གཡོག་རྒྱབ་ཏུ་འབྱུར་བ་ལྟར་གྱུར་བ་རྣམས་ཚོགས་ན་མཁལ་མའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་མཐུ་ཞན་པས་ཞག་བརྒྱད་ཙམ་ནས་འཆི་བར་ངེས་འཛིན་འབད་ཚུགས་པའི་ཁར། ཚེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བླ་གནས་སམ་མ་གནས་མཚོན་པའི་རྩ་ཡལ་ཏེ་ཆད་ན་བླ་ཡལ་བས་དེ་ཡང་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་འཆི་བར་ངེས་སུ་དཔག་ནུས་པ་ཡིན་ནོ།།

༥ འཆི་རྒྱུ་བརྟག་པ།

ལས་ཀྱིས་བསྐྱེན་པའི་བདེ་སྡུག་གི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དུས་དེ་ཡང་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པ་ཨིནམ་ལས་དེ་གི་འཕེན་པ་ཟད་པ་ད་ འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་ནམ་ནད་ཟུངས་དྭངས་མ་དེ་ཚུ་འཁྲུགས་ཏེ་གཅིག་དགྲ་གཅིག་གིས་འབད་དེ་ས་བོན་མེ་གིས་འཚིག་འཚིགཔ་བཟུམ་སྦྲེ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་ཁམས་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབད་མི་ཚུགས་པའི་ས་པའི་ཁར། དེ་ལས་གཞན་དུ་འཕོ་བའམ་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་དྲི་ཆུའི་རྟགས་དེ་ཡང་། ཁ་དོག་དམར་ལ་ཁྲག་གམ་མཚལ་འདྲ་བ་དེ་ཡང་རུལ་ཞིང་དྭངས་སྙིགས་བྱེ་ཏེ་ཀོ་རུལ་གྱི་དྲི་མ་མནམ་ནི་དང་། ཀུ་ཡ་སངས་ནས་མེད་པའི་གུ་ཁ་དོག་མི་འགྱུར་ནི་དང་། སྨན་དཔྱད་རིམ་གྲོ་ག་ཅི་འབད་རུང་ཆུའི་གནས་བབ་ལུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཅིན་ཚ་བའི་འཆི་རྒྱུར་བཟུང་དགོ། ཆུ་མདོག་སྔོ་ཞིང་ཆུ་དང་འདྲ་ལ་དྲི་དང་གྲོ་བ་ཧླངས་པ་ག་ནི་ཡང་མི་འོང་ནི་དང་། སྨན་དཔྱད་ཀྱིས་བཅོ་ཁ་བརྒྱབས་རུང་ཆུ་ལུ་འགྱུར་ལྡོག་མེད་པའི་གྲང་བའི་འཆི་རྒྱུ་དང་། རླུང་ནད་ཀྱི་འཆི་རྒྱུ། གཞན་ཡང་ཁ་དོག་སེར་ནག་དེ་ཡང་རུལ་ཞིང་དྭངས་སྙིགས་བྱེ་བ། དེ་བཟུམ་ཤ་ཁུ་རུལ་བའི་ཁ་དོག་དང་སོལ་ཁུ་མཁྲིས་པའི་ནད་ཀྱི་འཆི་རྒྱུ་དང་། ཁ་དོག་དཀར་ཤས་ཆེ་ཞིང་འོ་མ་རུལ་རུལཕ་བཟུམ་འོང་མི་འདི་བད་ཀན་གྱི་འཆི་བའི་རྒྱུ་དང་། ཁ་དོག་གནགཔོ་སྣུག་ཚ་རུལ་རུལཕ་བཟུམ་དྭངས་སྙིགས་ཕྱེ་མི་འདི་ཁྲག་གི་འཆི་རྒྱུ། རླུང་ནད་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ལུ་མེ་འོད་ཅན་གྱི་སྤྲིས་མ་བྱུང་མི་དང་། བད་ཀན་ཅན་གྱི་ནདཔ་ལུ་དྲི་ཆུ་ཁྲག་བཟུམ་དམརཔོ་འབྱུང་ནི་དང་། ཁྲག་ནད་ཅན་ལུ་གནགཔོ་སྣུག་ཚ་བཟུམ་དང་། དམུ་ཆུའི་ནད་གཞི་ཅན་ལུ་སྲན་ཁུ་བཟུམ་ཁུ་ཚིག་འདྲེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནད་དེ་ཚུ་ལུ་སོ་སོ་བྱུང་པ་ཅིན་འཆི་ནི་ཨིནམ་ངེས་འཛིན་འབད་དགོ།

༦ འཆི་རྩ་བརྟག་པ།

ནདཔ་འཚོ་ནི་ཨིན་ན་དང་ ཡངན་ཤི་ནི་ཨིན་ན་ཚུ་རྩ་གི་ཐོག་ལས་ལེགས་ཤོམ་སྦྲེ་གསལ་ཚུགས་ཟེར་རྩ་མདོ་ལས་གསུངས་ཡོདཔ་ལས་ འཆི་རྩ་འདི་ལག་པའི་བལྟ་རྩ་ལུ་བལྟ་དགོཔ་ཨིན། འཚོ་འཆིའི་ལ་ཤན་རྩ་ཡིས་འབྱེད་ཅེས་དང་། བླ་རྩ་འགྱུར་ལྡོག་བྱེད་ན་ཚེ་མི་བརྟན། །བླ་རྩ་བྲོས་ན་བླ་ཚེ་ཡར་ཏེ་འཆི། །ཟེར་གསུངས་དོ་བཟུམ་སྦྲེ་བླ་རྩ་ལུ་བལྟཔ་དང་ བླ་རྩ་འཕར་ནི་མེད་པ་ཅིན་ འཆི་བའི་ལྟས་ཨིནམ་ཤེས་དགོཔ་དང་། དེ་བཟུམ་སྦྲེ་བལྟ་རྩ་ལུ་བལྟ་བའི་སྐབས་ལུ་འཆི་རྩ་

འདི་ག་དེ་སྲེ་འཆར་ནི་ཨིན་ན་ཟེར་བ་ཅིན། རྩ་མདོ་ལས། འཆི་རྩ་རྒྱུད་འགྱུར་མ་ཚང་སྟོད་པའོ། །རྩ་རྒྱུད་འགྱུར་བ་དར་ལྟེ་ལྟུང་བསྐྱོད་འདྲ། །ཁྲ་ཡི་མཇུག་རྩེ་ཐིགས་ཟགས་ཆུ་གཞུག་འདྲ། །ཉ་མོ་རྫམ་འདྲ་མཆིལ་པ་སྐྱུམ་འཐུ་འདྲ། །སྲིལ་པ་མཚོངས་དང་གླང་རྣན་ཁ་ཆུ་འདྲ། །སྟོབས་ཆེན་གློ་བུར་ནད་ལ་རྩ་སྟོབས་ཐྲ། །ཡུན་རིངས་ཟུངས་ཟད་ནད་ལ་རྩ་རྒྱས་འཁྲུགས། །གྲང་ལ་ཚ་བ་ཚ་ལ་གྲང་རྩ་བྱུང་། །གློ་ཚད་ཤ་དུག་བད་མཁྲིས་ཕོ་ཁར་འདྲི་ལུང་། །འདི་ཞི་ནད་མེད་རྩ་བྱུང་འཆི་བ་ཡིན། །ཟེར་གསུངས་མི་ཚུ་ལག་ལེན་དོན་དངོས་ཐོག་ལུ་དྲིལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ འཆི་བའི་ལྟས་དེ་ཚུ་ཤེས་ཚུགས། དེ་གིས་མ་ཚད་ འཆི་རྩ་འབོལ་ལ་བརྟག་ཟེར་འབོལ་ཁགོང་ལུ་བལྟ་དགོཔ་ཨིན།

༧ རྣམ་འགྱུར་གྱི་ལྟས།

རྣམ་འགྱུར་གྱི་ལྟས་ཟེར་མི་འདི་ རང་གི་སྔར་གྱི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་མི་ཅིག་ཨིན། དཔེར་ན། སྔར་སེར་སྣ་ཅན་ཅིག་ཨིན་པ་ཅིན་གློ་བུར་དུ་གཏོང་ཕོད་ཅན་ལུ་འགྱུར་ནི་དང་། རྒྱུན་ལྡན་ཁོང་ཁྲོ་ཅན་ཅིག་ཨིན་པ་ཅིན་ད་ལྟོ་ཞི་དུལ་ཅན་ལུ་འགྱུར་ནི་དང་། ཏེ་མ་བརྗེད་ངེས་ངན་ཅན་ཅིག་ཨིན་རུང་ད་ལྟོ་དྲན་པ་ཅན་ཅིག་ལུ་གྱུརཔ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་བཟུམ་སྦྲེ་ཏེ་མ་གཏོང་ཕོད་ཅན་དེ་སེར་སྣ་ཅན་ལུ་འགྱུརཔ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལས་གོ་ལྡོག་པ་དང་། བླམ་དང་། ཕ་མ། སློབ་པ། ཆ་རོགས་ཚུ་རང་ལུ་བཀའ་དྲིན་ཅན་ཚུ་ལུ་སྡང་སེམས་འཆང་ནི་དང་། དེ་ཚུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མེད་རུང་སྔར་ལས་མཇེས་པ་དང་། བློ་བུར་དུ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱས་ནི་དང་། མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ་ནི། དེ་བཟུམ་སྦྲེ་ཏེ་མ་འཇའ་རིསམོ་ཅིག་ཨིན་རུང་བཟོ་ངན་ལུ་འགྱུརཔ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་གཞན་མེད་པར་མདོག་མི་སྡུག་པར་འགྱུར་ནི་དང་། དེ་བཟུམ་སྦྲེ་འབྱོར་པ་ཅན་སྤྱང་ཀ་ལུ་འགྱུར་ནི་དང་། མཁས་པ་བླུན་རྫོངས་ལུ་འགྱུརཔ་ལ་སོགས་པ་འཆི་བ་འབྱུང་བ་སྔོནམ་ཨིན། ཤིག་སྲོ་ཅན་ཨིན་རུང་གློ་བུར་དུ་མེདཔ་འགྱོ་ནི་དང་། དུས་རྟག་པར་བློ་སེམས་མི་བདེ་ནི་དང་། མདངས་ཉམས་ནི་དང་། བཞེས་སྒོ་ཟ་རུང་སྟོབས་མདངས་མི་འཕེལ་ནི་དང་། ལུས་ལུ་སྔར་མེད་ཀྱི་དྲི་བྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིར་འཆི་བའི་རྟགས་མཚན་ཨིནམ་ཤེས་དགོ། ལྷག་པར་དུ་དུག་དང་མཚོན་ལ་སོགས་པ་མ་ཕོག་རུང་ཁ་དང་། ལྟ་པ། རྣམ་ཅོ། གཞང་ལ་སོགས་པ་ཚུ་ལས་ཁྲག་འཛག་ནི་དང་། དོན་དག་ག་ནི་ཡང་མེད་པར་སྐད་ཅིག་བརྗེད་ནི་དང་། ལུད་པ་དང་སྦྲིད་པ་ལ་སོགས་པ་སྔོན་མི་འབྱུང་བའི་སྒྲ་འབྱུང་ནི་དང་། དབང་པོ་ལྔའི་ཡུལ་ཚུ་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་མེད་པར་རྣམ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཡོད་མེད་དང་རིང་ཐུང་ཚུ་གོ་ལྡོག་སྟེ་རིངམ་ཚུ་ཐུང་ཀུ་སྦྲེ་མཐོང་ནི་དང་། ཐུང་ཀུ་ཚུ་རིངམ་སྦྲེ་མཐོང་ནི་ཚུ་འོངམ་ཨིན་པས། མིག་ཏོ་བཙིར་བའི་འོད་སྐོར་ཉམས་ཏེ་མིག་འཛུམ་མ་ཤེས་པར་ཏ་རེར་གནས་ནི་དང་། མིག་ཏོ་དོང་ནང་འཛུལ་ཏེ་རྒྱལ་མོ་དལ་ཞིང་མིག་གི་མདངས་ཉམས་ནི་དང་། རྣ་བའི་ཨུཏྤ་ཆད་ནི་དང་། རང་གི་གྲིབ་གཟུགས་ཀྱི་མགོ་བོའི་ནླངསམ་མམི་འོང་ནི་དང་། སྣ་བུག་གདངས་ཏེ་བ་སྐྱུ་ཆག་ནི། ལྕེ་གཞུང་སྔར་མེད་གནགཔ་འགྱོ་ནི། ལྕེ་སྐམས་ཏེ་ཐུང་ཀུ་གྱུར་ཏེ་སྣ་མི་ཤེས་ནི་དང་། ཡ་མཆུ་བཙེས་པའི་ཀུ་མ་མཆུ་འཕྱང་ནི། གདོང་དང་སྐྲ་ལུ་ཐལ་རྡུལ་ཆགས་ནི། ཕུས་བཏབ་པ་དང་ཏས་བཏབ་པ་དྲོད་མེདཔ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཚུ་ལས་བརྟེན་རང་ཤི་ནི་ཨིནམ་ཏ་གོ་ཚུགསཔ་ཨིན།

༤ སྨི་ལམ་ལུ་བརྟག་པ།

སྨི་ལམ་འདི་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཚད་དུ་བཟུང་རུང་རེས་ཚེ་སྐབས་འབྲས་བུ་བཏོན་ཚུགས་པའི་ནུས་པ་ཡོདཔ་ཨིན། འགྲོ་བ་མིའི་ཚེ་སྲོག་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ལྷ་དང་། མཉམ་ཅིག་འོང་བའི་བདུད་ཟེར་མ་དག་པའི་རྩ་ཐིག་རླུང་གསུམ་ལས་ཕྱི་རོལ་ལུ་ཕན་པའི་ལྷ་དང་གནོད་པའི་གདོན་བགེགས་སྣ་ཚོགས་སྤྲེ་ཤར་བ་ལས། མ་འོངས་པར་འབྱུང་ནིའི་རིགས་ལ་ལུ་ཅིག་དང་པོ་ལྷ་གིས་ཚོར་བ་ཟེར་དངོས་སུ་མྱོང་ནི་དང་། བར་དུ་ཡིད་ཀྱི་མྱོང་བ་ཚུ་རང་ལུ་སྨི་ལམ་གྱི་ནང་ལུ་འཆར་ནི་དེ་གིས་ལ་ལུ་ཅིག་འབྲས་བུ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འཐོན་དོ་ཡོདཔ་ལས་བརྟེན་ དྲན་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཅན་འཆི་བ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་གནས་ལེ་ཤ་ཅིག་རྗེས་སུ་དཔག་ཚུགས། དེ་ཡང་སྨི་ལམ་ནང་སྨྲིན་མོ་རོ་དང་མ་ཧེ་དང་སྤྲེའུ་ལ་སོགས་པ་ཚུ་ཀུ་ཞོན་ཏེ་ཁ་ལྷོ་ཁ་ཐུག་འགྲོ་ནི་དང་། སྤྱི་བོའི་ཀུ་ལས་ཤིང་ཚེར་མ་ཅན་དང་ཡངན་ལྕུག་མ་སྐྱེས་སྐྱེཔ་མཐོང་ནི་དང་། ཡང་ན་མགུ་ཏོག་ཀུ་བྱའི་ཚང་བཙའ་ནི་དང་། སྙིང་ག་ལུ་པད་མ་སྐྱེས་སྐྱེཔ་མཐོང་ནི། གཙང་རོང་ནང་ལྷུང་ནི་དང་། ཆུ་དང་འདམ་ནང་བྱིང་ནི་དང་། ཉ་དང་ཆུ་སྲིན་ལ་སོགས་པ་ཚུ་གི་ལྐོག་མར་བཏང་ས་མཐོང་ནི། བྱ་རོག་དང་། ཡི་དྭགས་དང་ཤ་ཟ་ལ་སོགས་པ་ཚུ་གིས་བསྐོར་ཏེ་གནོདཔ་སྐྱེལ་སར་མཐོང་ནི། སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་འབྲེག་ནི། མའི་མངལ་ནང་འཛུལ་ནི། རང་གི་པགས་ཀོ་བཤུ་ནི། རྐང་མར་ལྷུངནི། བག་མ་ལེན་ནི། བུ་ལོན་བདའ་ནི། མཆོན་ཆ་ཐོབ་ནི། སྨྲིན་མོ་བཤུབ་ནི་ཚུ་ཚར་ཅིག་མེན་པར་ལོག་ཅིང་ར་མཐོང་ནི་དང་། དེ་བཟུམ་སྤྲེ་ནད་ལུ་སྨན་བཅོས་དང་གདོན་ལུ་རིམ་གྲོ་ཚུ་འབད་རུང་སྨི་ལམ་ལུ་འགྱུར་ལྡོག་མེད་མི་དེ་ཚུ་མང་ཤོས་ཅིག་འཆི་ལྟས་ཨིནམ་སྤྲེ་གསུངས་ནུག དེ་ཡང་སྨི་ལམ་རྣམ་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་འཆི་ལྟས་ཚུ་སྨན་བཅོས་དང་རིམ་གྲོ་གིས་མ་འགྱུར་བར་ལྟས་དེ་ཚུ་བརྟན་ཏོག་ཏོ་སྤྲེ་ར་གནས་པ་ཅན་ངེས་པའི་འཆི་ལྟས་སྤྲེ་ཆ་བཞག་དགོཔ་དང་། སྨི་ལམ་ལན་རེ་ཙམ་དང་སྨན་བཅོས་དང་རིམ་གྲོ་འབདཔ་ད་ནད་གཞི་ལུ་ཕན་བསྐྱེད་བྱུང་སྟེ་རིམ་བཞིན་ལྟས་དེ་ཚུ་ཞི་བ་ཅིན་ལྟར་སྣང་ཨིན་པའི་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཤེས་དགོཔ་གལ་ཆེཔ་ཨིན་ནོ། །

༥ འཆི་བ་པོས་འཆི་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་ཚུལ།

སྤྱིར་བཏང་ང་བཅས་ག་ར་ཨིན་རུང་ འཆི་ཁར་ཐུག་གི་བར་ན་ད་ལྟོ་ཨ་ཙི་ཅིག་མི་ཤི་འོང་མནོ་བའི་རྟག་འཛིན་གྱི་སེམས་དེ་གིས་མགོ་བོ་འཁོར་ཏེ་མང་ཤོས་ཅིག་གིས་གོང་གསལ་གྱི་རྟགས་དེ་ཚུ་དང་། གཞན་ཡང་སྨན་པ་དང་མཛའ་བཤེས་ལ་སོགས་པའི་འབད་ཐབས་དང་རྣམ་འགྱུར་ཚུ་ཡང་ཧེ་མ་དང་མ་འདྲཔ་འཆར་བའི་སྐབས་ད་འབདན་ ནད་གཞི་འདི་ལས་མི་དྲག་ནི་མས་ཟེར་སེམས་ཁར་དྲན་ཏེ་གནས་སྐབས་ག་ཅི་བཟུམ་གྱི་རེ་དོགས་དང་། དོན་སྟོད་གང་རུང་ཅིག་ལས་གནད་ནད་དང་མཚོན་དང་དུག་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་གིས་མནར་ཏེ་གཟུགས་ལུ་ན་ཟུག་གི་ཚོར་བ་བཟོད་དཀའ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་འཕྲུགས་པའི་འཕྲུལ་སྣང་དང་འཇིགས་སྐྲག་སྨུ་མཐུད་བྱུང་བ་ལས་ལ་ལུ་ཅིག་ལུ་མ་གཏོགས་སེམས་རྣལ་དུ་ཕེབས་པ་ཅིག་མི་འོང་། དེ་ཡང་གློ་བུར་དུ་མཚོན་དང་དུག་གིས་ཤི་མི་ཚུ་མ་གཏོགས་དེ་མིན་སྤྱིར་བཏང་ཤི་བའི་སྐབས་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་རིམ་གྱིས་ཉམས་ཏེ་མཐར་གཏན་མེད་སྤྲེ་འགྱོ་བའི་སྐབས་རགས་པའི་འཆི་བ་ཟེར་སླབ་

ཡིན། འབྱུང་བ་ཚུ་རིམ་བཞིན་ཐིམ་སྟེ་ནུས་མེད་སྦྲི་འགྱོ་བའི་སྐབས་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ཕྱི་རྟགས་དང་ནང་རྟགས་གཉིས་རེ་འཆར་དོ་ཡོད་མི་དེ་ཡང་ ས་ཆུ་ལུ་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཤོར་ནི་དང་འགུལ་མ་ནུས་པར་ལྡོད་ལྡོད་པོར་གྱུར་ཏེ་མིག་གི་མཐོང་ཤུགས་ཉམས་ཏེ་མིག་གིས་མི་མཐོང་། ལགཔ་གཡབ་ནི་དང་དང་ཁ་མར་བལྟ་བྱིང་ཉམས་འོང་ནི་དང་ཆ་རོགས་དང་ནད་གཡོགཔ་ལུ་ཡར་འཐེན་ནིའི་རེ་བ་བསྐྱེདཔ་ཡིན། ནང་རྟགས་སུ་སྨིག་སྒྱུ་དང་ཆུ་སྦྱོ་མེར་མེར་གྱི་སྣང་བ་འཆར་འོང་། ཆུ་ནུས་མེ་ལུ་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ཁ་དང་སྣ་བུག་གི་ཆུ་སྐམས་ཏེ་མ་མཆུ་ཐུར་དུ་འཕྱང་སྟེ་ཡ་མཆུ་བཞེས་ཏེ་སོ་རྗེམ་དོ་བཟུམ་འགྱུརཔ་ཡིན། ལྕེ་སྐམས་ཏེ་ཐུང་ཀུ་འགྱུར་ནི་དང་ཁ་སླབ་མི་ཤེས། རྣ་བའི་ཐོས་ཤུགས་ཉམས་ཡིན། ནང་རྟགས་སུ་ཁྱིམ་ནང་དུ་པ་སྤོ་སང་སང་གིས་གང་བའི་ཚོར་བ་འབྱུང་། མེ་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་རླུང་ལུ་ཐིམ་པའི་སྐབས་ཕྱི་རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱི་དྲོད་ཆུང་ཀུར་འགྱུར། མཐའ་མ་ལས་རིམ་གྱིས་བསྡུ་སྟེ་ག་ར་འདུ་ནི་དང་། དྲི་དང་། རོ་མི་ཚོར། དབུགས་བརྩེགས་ཏེ་ གྲི་བ་ལས་ངར་ངར་སོར་སོར་གྱི་སྒྲ་འཐོནམ་ཡིན། ནང་ན་རྩུབ་པར་བསྡུ་བ་དང་བསྡུ་དཀའ་བར་འགྱུར། ནང་རྟགས་སུ་སྲིན་འབུ་མེ་ཁྱེར་ལེ་ཤ་ནམ་གུང་ལུ་འཕུར་དོ་བཟུམ་དང་མེ་སྟག་དམར་ཚུབ་ཚུབ་འཕྲོ་བའི་སྣང་བ་འཆརཝ་ཡིན།

དེ་ཡང་ཁམས་རྣམ་ཤེས་ལུ་ཐིམ་པའི་འགོ་བཙུགས་སྐབས་ཕྱི་རྟགས་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཇེ་བྲེལ་ལུ་གྱུར་ཏེ་ནང་ན་བསྡུ་དཀའ་བའི་ངང་ཕྱི་རོལ་དབུགས་རིང་ཅིག་བཏང་མི་ནང་ན་བསྡུ་མ་ཚུགས་པར་རྒྱུ་བ་ཆད་དོ་ཡོདཔ་ཡིན། དེའི་ནང་རྟགས་སུ་ཕྱིའི་གཟུགས་དེ་ཚུ་ནང་འཛིན་པ་སེམས་ལས་རྒྱུངས་ཆད་པ་བཟུམ་གཉིས་སྣང་གི་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་གཞན་གེ་ཡ་ར་ཐིམ་སྟེ་རླུང་གིས་མ་བསྐྱོད་པའི་མར་མེ་ལྷབ་ལྷབ་འབར་བའི་སྣང་བ་འཆར་དོ་ཡོདཔ་ཡིན།

དེ་ཡང་ས་ཆུ་ལུ་ཐིམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་འདི་འབྱུང་བ་སྔ་མ་གིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབད་བའི་ནུས་པ་ཉམས་ཏེ་ཕྱི་མའི་ནུས་པ་གསལ་དུ་སོང་བ་འདི་ཐིམ་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་ཡོདཔ་ལས་དངོས་སུ་ཐིམ་ནི་འདི་མེད། དེ་ལས་རླུང་ཁམས་ཐིམ་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལུ་ཡང་སྣང་བ་དང་། མཆེད་པ། ཐོབ་པ། ཉེར་ཐོབ་དང་། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་མའི་འོད་གསལ་བཅས་བཞི་ལུ་ཐ་སྙད་འབད་དེ་ཏེ་འཆི་བ་འོད་གསལ་རིམ་གྱིས་ཕྲ་ཞིང་ཟབ་པ་འགྱོཝ་ཡིན། དེ་ཡང་རླུང་རྣམ་ཤེས་ལུ་ཛོགས་པར་ཐིམ་པའི་སྐབས་དེ་ལུ་སྣང་བ་ཟེར་སླབ་ནི་དང་། དེ་གི་སྐབས་ལུ་སྔོན་གནམ་གཡའ་དག་པའི་ནང་ཟླ་བའི་འོད་ཤིན་ཏུ་དྭངས་བས་བར་མཚམས་མེད་པར་ཁྱབ་དོ་བཟུམ་མའི་དཀར་ལམ་ལམ་མེ་བའི་སྣང་བ་འཆར་འོང་། སྣང་བ་མཆེད་པ་ལུ་ཐིམ་པས་མཆེད་པ་རང་དུས་སུ་ནམ་མཁའ་རྟུལ་གཡའ་དང་བྲལ་བའི་ནང་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་དོ་བཟུམ་མའི་དམར་ལམ་མེ་བ་འཆརཝ་ཡིན། མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་ལུ་ཐིམ་པའི་སྐབས་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྟོད་ལུ་སྔོན་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལུ་མུན་ནག་སྟུག་པོ་གིས་ཁྱབ་དོ་བཟུམ་མའི་ནག་མེར་མེར་དང་། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྨད་ཙམ་ལུ་དྲན་པ་ནག་ཐོམ་ཐོམ་སྦྲི་དྲན་མེད་བརྒྱལ་དོ་བཟུམ་བྱུངམ་ཡིན།

ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྨད་ཆའི་དྲན་མེད་སངས་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་མའི་འོད་གསལ་ཤརཝ་ད་ལུ་ཉེར་ཐོབ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ལུ་ཐིམ་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་ཡོདཔ་ལས་དེ་གི་སྐབས་ལུ་འོད་གསལ་ཇི་བཞིན་འཆར་མི་དེ་ལུ་སྒྲིབ་པའི་ཀུན་རྟོག་གི་ཕྲ་རགས་ག་ར་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་སྟེ་ཟླ་འོད་ཉི་འོད་སྦྲོད་ཀྱི་མུན་ནག་བཟུམ་ནམ་མཁའི་རང་མདང་མཐོང་མི་ལུ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་

གསུམ་དང་བྲལ་བའི་སྟོན་དུས་ཀྱི་ཐོ་རངས་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་བཟུམ་མའི་ཉམས་འཆར་མི་དེ་ལུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལམ་གཞི་ཡི་འོད་གསལ། མའི་འོད་གསལ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་ཡོདཔ་ཨིན། འདི་བཟུམ་མའི་བུ་འོད་གསལ་ལས་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ག་ནི་ཡང་མ་བྱུང་བའི་བར་འདི་འཆི་བའི་རིམ་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚུལ་ཨིན། དེ་ཙམ་ནི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ག་ར་ལུ་ཐ་མལ་གྱི་འཆི་རིམ་མྱོང་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཅིག་ཨིན།

༡༠ འཆི་དུས་དཀྲོགས་མི་རུང་བའི་ཁུངས།

དེ་བཟུམ་མའི་ཐིམ་རིམ་དང་འཆི་བའི་ལྟས་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྦེ་སེམས་ཁར་ངེས་ཞིནམ་ལས་འཆི་ལྟས་དེ་ཚུ་འཆར་བའི་སྐབས་ལུ་རྣམ་རྟོག་དང་འཇིགས་དངངས་བསྐྱེད་ནི་མེན་པར་ངེས་པར་འཆི་བའི་ལམ་ལས་འཕྲོལ་མི་ཐལ་ནི་ཨིནམ་ལས་འཆི་བའི་ལམ་ཆེན་འདི་ལས་འགྱོ་ནི་ལུ་ཐག་བཅད་དགོ། འཆི་བའི་ལམ་ཆེན་འདི་ལས་འགྱོ་བའི་སྐབས་ལུ་ཚེ་འདིའི་ཁང་གཞིས་དང་རྒྱུ་ནོར། གཉེན་ཉེ་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་ག་གིས་ཡང་རང་ལུ་སྐྱབས་དང་དཔུང་གཉེན་འབད་མི་ཚུགསཔ་ཨིནམ་ཧ་གོ་སྟེ། དེ་ཚུ་ལུ་ཆགས་ཞེན་ཕྲ་བ་ར་སྤྱངས་ཏེ་རང་གིས་གསོན་པོ་སྦེ་སྡོད་པའི་ནམ་དུས་ལུ་བླམ་སློབ་དཔོན་ཚུ་ལས་ཞུ་བའི་ཆོས་དང་གདམས་ངག་གི་རིགས་དེ་ཚུ་སེམས་ཁར་དྲན་ཏེ་ཤི་རུང་གསོན་རུང་འདི་དང་ཕྱི་མ་བར་དོའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དང་། ཡངན་ རྩ་བའི་བླམ་ཁྱེད་རང་མཁྱེན་མནོ་བའི་ཡིད་ཁྱེད་ཤེས་ཀྱི་དད་པ་དང་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོའི་ཐོག་ལས་དྲན་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་དེ་གསོལ་བ་བཏབ་དགོཔ་ཨིན། འདང་བཟུམ་མའི་གནས་སྐབས་ནང་ལྟོད་པའི་སྐབས་ལུ་རང་གི་གཉེན་དང་ཉེ་འཁོར་བུ་གཞི་ཚུ་གིས་འབད་རུང་སྨན་ཁང་ནང་སྐྱེལ་ནི་དང་། སྨད་བརྒྱབས་ཏེ་དཀྲོགསཔ་ལ་སོགས་པ་མ་འབད་བར་ བླམ་ཆོསཔ་འདྲཔ་ཡོད་པ་ཅིན་དེ་ཚུ་གིས་ཐོས་གྲོལ་དང་ངོ་སྤྲོད་ལ་སོགས་པ་ལྷུགས་ཏེ་སེམས་ཞི་བདེའི་ངང་ལས་ཤི་ནིའི་ཐབས་ལམ་བརྟོན་དགོཔ་འདི་ག་ཅི་དེ་གལ་ཆེ། དེ་གི་ནང་ལས་ཡང་བླམ་ཆོསཔ་ཚུ་ཨིན་པ་ཅིན་ ཤི་བའི་སྐབས་ལུ་སྨན་ཁང་ནང་ཕར་སྐྱེལ་ཚུར་འདྲེན་འབདཔ་ད་གདམས་ངག་བསྒོམ་ནི་དང་དྲན་ནི་ཚུ་ལུ་བར་ཆད་རྐྱབ་དོ་ཡོདཔ་ལས་ ཤི་བའི་སྐབས་ལུ་སེམས་ལྷོད་ལྷོད་ཞི་བདེའི་ངང་ལུ་དབུགས་ཆད་བཅུག་དགོཔ་དང་། དབུགས་ཆདཔ་ཅིག་དཀྲོགས་ནི་ཚུ་བླམ་ཆོསཔ་ཚུ་ལུ་བར་ཆད་སྦོམ་ཨིནམ་སྦེ་གསུངསམ་ཨིན་པས། དེ་ཡང་ག་དེ་སྦེ་ཨིན་ན་ཟེར་བ་ཅིན་ སྐུ་གསུམ་ཞིང་ཁམས་སྦྱོང་བའི་སྨོན་ལམ་ལས། ཀྱེ་མ་ནམ་ཞིག་ཚེ་ཡི་འཕེན་པ་ཟད༔ ལུས་ཀྱི་མདངས་ཤོར་དབུགས་ཀྱི་ངར་སྒྲ་བཅེགས༔ འདེགས་བྱེད་རླུང་ཐོས་ངར་སྐད་ཅན་གྱི་རོས༔ ཉེ་འབྲེལ་གདུང་སེམས་འབྲེལ་ཐག་བཅད་པའི་ཚེ༔ མཁའ་འགྲོས་བསུ་བའི་སྣང་བ་ཤར་བར་ཤོག༔ ཀྱི་ཧུད་ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་སྟེ༔ འབྱུང་ལྔའི་ཐིམ་རིམ་དུ་བ་སྨིག་སྒྱུ་དང་༔ མེ་ཁྱེར་མར་མེའི་སྣང་བ་ཤར་བའི་རྗེས༔ ཕྲ་བའི་ཐིམ་རིམ་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་སྟེ༔ འདི་ལྟར་རྣམ་ཤེས་སྣང་བ་ལ་ཐིམ་པས༔ སྤྲིན་མེད་མཁའ་ལ་ཉི་ཟླ་གཟས་ཟིན་ལྟར༔ དམར་ལམ་འཆར་ཞིང་དམར་ཆ་སྙིང་གར་ལྡོག༔ དེ་རྗེས་སྣང་བ་མཆེད་པ་ལ་ཐིམ་པས༔ སྐར་ཁུང་ནང་དུ་ཟླ་ཟེར་ཤར་བ་ལྟར༔ དཀར་ལམ་འཆར་ཞིང་དཀར་ཆ་ཐུར་དུ་བབས༔ དེ་ནས་མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐིམ་པས༔ སྤྲིན་མེད་ནམ་མཁའ་

སྲོད་སྨུན་འཁྲིགས་པ་ལྟར༔ ནག་ལམ་ཤར་ནས་ཀུན་གཞིའི་ངང་དུ་བརྒྱལ༔ སླར་ཡང་སྲོག་འཛིན་རླུང་བརྒྱད་གྱེས་པ་ཡིས༔ ཅུང་ཟད་བརྒྱལ་སངས་གདོད་མའི་ཡེ་གདངས་ཤར༔ གསལ་ལ་མ་འགགས་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན༔ སྟོང་གསལ་སྒྲིབ་གཡོགས་བྲལ་བའི་ངང་ལ་གནས༔ དེ་ཚེ་ད་ལྟའི་ཀ་དག་བློ་བྲལ་དབྱིངས༔ ཐ་མལ་ཤེས་པ་ཟང་ཀ་རྒྱ་ཡན་ལ༔ ངེས་པ་རྙེད་དེ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཐུས༔ གདོད་མའི་གཞི་དབྱིངས་ནང་གསལ་གསང་བའི་སྦུབས༔ ཁྱད་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ཀུན་བཟང་དགོངས་པའི་ཀློང་༔ སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་བཙན་ས་ཟིན་པར་ཤོག༔ གལ་ཏེ་བར་དོ་དང་པོར་མ་གྲོལ་ན༔ དབྱིངས་སྣང་ལྷུན་གྲུབ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་ནས༔ སྒྲ་འོད་ཟེར་དང་ཚོམ་བུའི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས༔ ཐིམ་ལུགས་བརྒྱད་ཀྱི་སྣང་བ་འཆར་བའི་ཚེ༔ ཆོས་ཉིད་བར་དོར་རང་སྣང་ངོ་ཤེས་ནས༔ མ་པང་བུ་འཇུག་ལྟ་བུར་འགྲོལ་བར་ཤོག༔ ཟེར་གསུངས་དོ་བཟུམ་སྦྲེ་འཆར་མི་དེ་ཚུ་དཀྲོགས་ཏེ་ལམ་འཛོལ་ནིའི་ཉེན་ཁ་སྦྲོམ་སྦྲེ་ར་ཡོདཔ་ལས་བརྟེན་ཏེ་འཆི་བར་ཐག་ཆོད་པའི་ནདཔ་དེ་ཚུ་སྒྲ་སྐད་བཏོན་ཏེ་དཀྲོགས་ནི་དང་། སྤྱཱ་ལ་སོགས་པ་འབད་བ་ཅིན་ ཕནམ་མེད་པའི་ཁར་ ཉེན་སྐྱལ་ར་གནོད་དོ་ཡོདཔ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ག་དེ་དྲག་དྲག་ཤེས་མི་ཚུ་གིས་མ་ཤེས་མི་ཚུ་ལུ་བསླབ་བྱ་བྱིན་ཏེ་འདི་བཟུམ་འབད་མི་རུང་བའི་ཁུངས་བཤད་དེ་དམ་པའི་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཤི་ལུགས་གདམ་ཁ་གནང་དགོཔ་གལ་ཆེ།

༡༡ མཇུག་བསྡུ།

ང་བཅས་རའི་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ག་དེ་ཅིག་ཧོག་གོ་ས་མཐོ་བ་དང་། ཕུན་ཚོགས་སྡེ་བཞིའི་དཔལ་ལུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བདག་པོ་ཨིན་རུང་ མཐའ་མར་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་འབྱོག་ཐལ་བའི་མི་ཕུད་རྗོག་གཅིག་ཡང་མེད། འཆི་བ་ཟེར་བའི་སྡུག་བསྔལ་སྦྲོམ་ཤོས་འདི་ནི་ད་ལྟོ་ང་བཅས་རའི་གདོང་ཁ་ར་ཡོདཔ་ལས་ ད་ལྟོ་ལས་འཆི་བའི་ལམ་ཆེན་འདི་ལས་ཕར་ག་དེ་སྦེ་འགྱོ་དགོཔ་ཨིན་ན་བཅའ་འགྲིག་བརྐྱབ་དགོ། འཆི་བ་ཟེར་མི་འདི་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་ཨིན་རུང་ འཆི་བའི་ལྟས་དེ་ཚུ་ཤར་མི་དེ་གིས་རང་ལུ་བཅའ་འགྲིག་བརྐྱབ་ནིའི་དུས་ཚོད་བྱིནམ་ལས་ འཆི་ལྟས་བལྟ་དགོཔ་འདི་འཇིགས་སྣང་དང་འཛྲོགས་འཁྲིལ་བསྐྱེད་ནི་མིན་པར་ དེ་གི་སྐབས་ལུ་བཅའ་འགྲིག་བརྐྱབ་དགོ་པའི་བརྡ་མཚོན་ཨིན་པས། ང་བཅས་ར་ཆ་ཁྱབ་མ་ཤེས་མ་མཐོང་མི་ཚུ་ལུ་འཆི་བ་ཟེར་མི་འདི་འཛྲོག་སྲིད་སི་ཅིག་ཨིན་རུང་ རྣལ་འབྱོར་པ་ཚུ་གི་ངོ་ལུ་། ཆི་བ་འཆི་བ་ཞེས་གྲགས་པ། །རྣལ་འབྱོར་སངས་རྒྱ་བ་ཡིན། །ཟེར་གསུངས་དོ་བཟུམ་སྦྲེ་མ་དག་འཁོར་བའི་གནས་རིམ་འདི་ལས་ཐར་ཏེ་དག་པ་མཁའ་སྤྱོད་ཞིང་ཁམས་ལུ་འགྱོ་ནིའི་དུས་ཚོད་ཅིག་ཨིནམ་ལས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚུ་བཞུགས་པའི་སྐབས། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཟེར་ཞུ་མི་འདི་ཡང་དོན་དག་འདི་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཨིན། བད་གཅིག་གི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞལ་ནས། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིག་གིས་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་མ་དོར་བའི་ས་ཕྱོགས་ནི་གང་དུའང་མེད་དེ། ཟེར་ང་བཅས་ཚུ་ལུས་རྟེན་མ་འདྲཝ་ག་ཅི་བཟུམ་ཡང་བླངས་ཏེ་ཤི་བའི་སྐབས་དོར་བའི་ཕུངམོ་དེ་གིས་ས་ཕྱོགས་ག་ཏེ་ཡང་ཁྱབ་ཡོདཔ་སྦྲེ་གསུངས་ཡོདཔ་ལས་ ད་རེས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་རྐྱངམ་ཅིག་ཤི་བའི་སྡུག་བསྔལ་འདི་བཟུམ་ཅིག་མ་ལང་པར་ཏེ་མ་ལས་ལུས་རྟེན་གྱུངས་ཁ་མ་ཚད་པ་ཅིག་དོར་བའི་ཚུལ་ལུ་མནོ་བསམ་བཏང་པ་ཅིན་ དམ་པའི་ཆོས་མ་བསྒྲུབས་པར་སྐྱིད་ལུག་སྟེ་སྡོད་པའི་རང་དབང་ཡང་

མི་འོང་།   དེ་བཟུམ་མའི་གནས་ཚུལ་ཚུ་སེམས་ཁར་དྲན་ཏེ་འཆི་བའི་ལམ་འཕྲང་འདི་ལས་བར་དོའི་འཇིགས་པ་མེད་པར་ངན་འགྲོའི་གཡང་ལས་བརྒལ་ནིའི་ཐབས་ལམ་ད་ལྟོ་ལས་བརྩོན་ནི་འདི་དལ་འབྱོར་ལུས་རྟེན་ཐོབ་མི་ཚུ་ལུ་མ་གཏོགས་རྟེན་གཞན་གྱིས་འབད་མི་ཚུགས་ནི་ཨིནམ་ཤེས་ཏེ་   རང་དྲིན་རང་ལུ་ཆེ་བའི་གྲོས་བཏབ་སྟེ་འཆི་ལྟས་དེ་ཚུ་ཤར་བའི་སྐབས། རྗེ་མི་ལས། ང་འཆི་བས་འཇིགས་ནས་རི་ལ་བྱིན། །ནམ་འཆི་ཆ་མེད་བསྒོམ་བསྒོམས་ནས། །འཆི་མེད་གཉུག་མའི་བཙན་ས་ཟིན། །ད་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་བོར་ཏེ་ཐལ། །ཟེར་གསུངས་དོ་བཟུམ་སྦྲི་འཆི་མེད་གཉུག་མའི་བཙན་ས་ཟིན་ཐབས་ལུ་སྦྱོན་བརྩོན་རྒྱལ་བ་གོང་མ་ཚུ་གིས་གསུངས་ཏེ་ཡོད་པའི་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་ཚུ་ཉམས་སུ་བླང་དགོཔ་གལ་ཆེཝ་ཨིན་ནོ། །

༡༢ རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆས།

༡ ཟུར་མཁར་བ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ།(༡༩༩༢)བཤད་རྒྱུད་ལུས་ཀྱི་འཇིག་ལྟས་བསྟན་པའི་ལེའུ་བདུན་པ།   བརྒྱུད་བཞི་འགྲེལ་པ་མེས་པོའི་ཞལ་ལུང་།

༢ ཁྲོ་རུ་ཚེ་རྣམ།(༢༠༠༠) རྒྱུད་བཞི་འགྲེལ་ཆེན་དྲང་སྲོང་ཞལ་ལུང་། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་བསྐྲུན་ཁང་།

༣ སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ།(༡༩༩༨) རྒྱུད་བཞི་གསལ་བྱེད་བེ་དྷུར་སྔོན་པོ། བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་ཁང་།

༤ སྐྱེམས་པ་ཚེ་དབང་།(༡༩༩༢) རྒྱུད་བཞི་འགྲེལ་པ བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་ཁང་།

༥ བསམ་གཏན།(༢༠༠༤) གསོ་རིག་སྙིང་བསྡུས་སྐྱ་རེངས་གསར་པ།   བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་བསྐྲུན་ཁང་།

༦ ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།(༢༠༠༥) རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པར་ཕྱེ་བ་མགུར་འབུམ།

༧ ཟླ་བྲལ་མཁྱེན་བརྩེའི་འོད་ཟེར། སྐུ་གསུམ་ཞིང་ཁམས་སྦྱོང་བའི་གསོལ་འདེབས་སྨོན་ལམ།

༨ མཁན་པོ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲིས།(༢༠༡༨) བར་དོའི་ངོ་སྤྲོད་རང་ཤར་རང་གྲོལ། སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་རྫོགས་སངས་རྒྱས།།